

ПЕДАГОГІЧНІ БАР'ЄРИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ: ПОДОЛАННЯ І ЗАПОБІГАННЯ

ВАЛЕНТИНА ПАВЛІВНА ГОРДІЄНКО,

ВЧЕНИЙ СЕКРЕТАР

ВІДДІЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

1. Наукове обґрунтування поняття «педагогічний бар'єр».
2. Класифікація педагогічних бар'єрів.
3. Сутність стратегій запобігання і подолання педагогічних бар'єрів.
4. Методи і прийоми запобігання і подолання педагогічних бар'єрів.

ПЕДАГОГІЧНИЙ БАР'ЄР

Педагогічний бар'єр – це, з одного боку, складне педагогічне явище, що викликане зовнішніми і внутрішніми факторами, та притаманне усім суб'єктам освітнього процесу, яке в результаті перешкоджає, стримує, знижує ефективність і успішність цього процесу, а, з іншого боку, - засіб, що стимулює, спонукає, підвищує ефективність освітнього процесу.

ФУНКЦІЇ БАР'ЄРІВ

ПОЗИТИВНІ:

- захисна;
- розвивальна;
- адаптивна;
- формувальна;
- стабілізуюча;
- творча;
- емоційна;
- стимулююча;
- мобілізуюча;
- регулююча;
- виховна;
- навчальна та інші

ФУНКЦІЇ БАР'ЄРІВ

НЕГАТИВНІ:

- гальмування;
- деструктивна;
- консервативна;
- стримувальна;
- руйнівна;
- блокувальна;
- пригноблення.

ПЕДАГОГІЧНІ БАР'ЄРИ:

- внутрішні;
- зовнішні.

ПЕДАГОГІЧНІ БАР'ЄРИ

ЗОВНІШНІ:

- змісту та форми педагогічної діяльності.

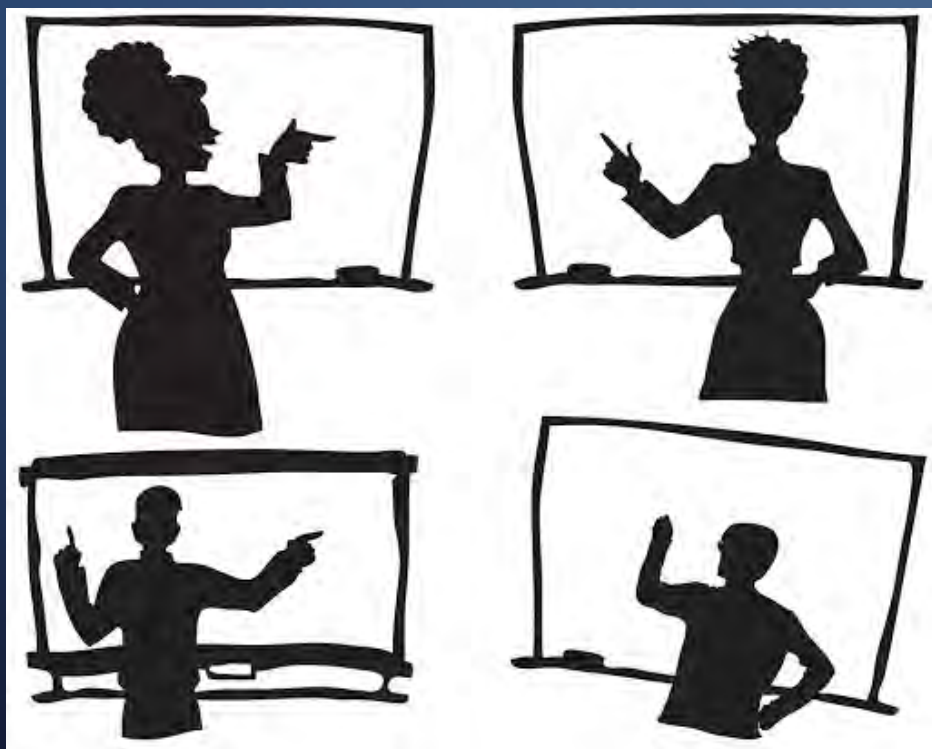
ВНУТРІШНІ:

- психофізіологічні;
- емоційні.

УЗАГАЛЬНЕНА ТИПОЛОГІЯ БАР'ЄРІВ:

- Етно-соціокультурний;
- Статусно-позиційно-рольовий;
- Віковий;
- Індивідуально-психологічний;
- Сенсовий;
- Моральний;
- Мотиваційний;
- Інформаційний;
- Фізичний;
- Операційний;
- Інтелектуальний;
- Ригіднісний;
- Емоційний;
- Естетичний;
- Бар'єр слухання;
- Конфліктних ситуацій;
- Авторитарний;
- Відображення;
- Ставлення;
- Контролю і оцінки.

МАЛОЕФЕКТИВНІ МОДЕЛІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:

- «Монблан»;
- «Китайська стіна»;
- «Локатор»;
- «Робот»;
- «Я сам»;
- «Гамлет»;
- «Друг»;
- «Тетерук».

СТРАТЕГІЯ ЗАПОБІГАННЯ І ПОДОЛАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ БАР'ЄРІВ

- Стратегія запобігання – сукупність тактик, що зводять до мінімуму виникнення педагогічних бар'єрів. Запобігання потребує менших витрат сил, засобів, часу й упереджує деструктивні наслідки.
- Стратегія подолання – процес конструктивного пристосування, в результаті якого особистість може впоратися з труднощами, підвищити віру у власні можливості.

ТАКТИКА – СУКУПНІСТЬ СПОСОБІВ, МЕТОДІВ І ПРИЙОМІВ

- Тактика прогнозування;
- Тактика сприяння;
- Тактика підтримки;
- Тактика аутотренінгу;
- Тактика супроводу;
- Тактика співробітництва;
- Тактика стимулювання;
- Розвивальна тактика;
- Пасивна тактика;
- Захисна тактика;
- Депресивна тактика;
- Афектно-агресивна.

МЕТОДИ І ПРИЙОМИ ЗАПОБІГАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ БАР'ЄРІВ:

- Прийом авансування;
- «Крісло успіху»;
- Підтакування;
- Прямого навіювання;
- Підбадьорювання;
- Створення ситуації успіху та інші.

МЕТОДИ І ПРИЙОМИ ПОДОЛАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ БАР'ЄРІВ:

- Зменшення психологічної дистанції;
- Звертання до людини тільки по імені;
- Люстерко стосунків;
- «Золоті слова»;
- «Моделювання»;
- Інші види тренінгів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. БОЙЧЕНКО Н. ЕТИКА ОСОБИСТІСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ / Н. БОЙЧЕНКО // СХІД. – 2014. – № 4. – С. 121–125.
2. ГЛАЗКОВА І. Я. КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ У ЗАПОБІГАННІ ТА ПОДОЛАННІ ПЕДАГОГІЧНИХ БАР'ЄРІВ: МОНОГРАФІЯ / І. Я. ГЛАЗКОВА. – БЕРДЯНСЬК: ВИДАВНИЦТВО О. В. ТКАЧУК, - 2015. – 416 С.
3. КОВАЛИНСЬКА І. В. ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ДО РОБОТИ У МІЖКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ [ЕЛЕКТРОННИЙ РЕСУРС] / І. В. КОВАЛИНСЬКА // ОСВІТОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС. – 2015. – № 4 (12). – С. 76–84. – РЕЖИМ ДОСТУПУ: [HTTP://ELIBRARY.KUBG.EDU.UA/14313/1/317-819-1-PB.PDF](http://elibrary.kubg.edu.ua/14313/1/317-819-1-PB.PDF)
4. КОВАЛЬЧУК З. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ПОНЯТТЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ВПЛИВІВ У СТРУКТУРІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ / ЗОРЯНА КОВАЛЬЧУК // ОСВІТА РЕГІОНУ. – 2017. – № 4. – С. 258–260
5. ФІЛОНЕНКО М. М. ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ / М. М. ФІЛОНЕНКО. – К.: ЦЕНТР УЧБОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ, 2016. – 224 С.

The image features a dark blue background with white, stylized circuit board traces in the corners. These traces consist of straight lines of varying lengths and angles, ending in small white circles, resembling electronic components or connections. The traces are located in the top-left, top-right, bottom-left, and bottom-right corners, framing the central text.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!